

Briuselis, 2026 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

9146/26
ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2025/0571 (APP)

CADREFIN 211
FIN 662
POLGEN 118

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Daugiametė finansinė programa (2028–2034 m.)
– *Politiniai debatai*
– *Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Graikijos, Ispanijos, Kroatijos, Vengrijos, Italijos, Lietuvos, Latvijos, Maltos, Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Slovėnijos ir Slovakijos pareiškimas*

Sanglaudos draugų grupės (BG, CZ, EE, EL, ES, HR, HU, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK) bendra deklaracija dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos

2028–2034 m. daugiametė finansinė programa (DFP) yra strateginė priemonė mūsų bendriems tikslams ir plataus užmojo vizijai dėl ES ateities įgyvendinti. **Konkurencingesnei, labiau klestinčiai, stipresnei ir saugesnei Europai reikia pakankamo finansavimo, kuris atitiktų mūsų politinius užmojus ir būtų pritaikytas prie naujos geopolitinės realybės.**

Pagal kitą DFP turi būti toliau užtikrinama **pakankamai išteklių politikai, kylančiai iš Sutartyje nustatytų pareigų, pavyzdžiui, sanglaudos politikai, bendrai žemės ūkio politikai (BŽŪP) ir bendrai žuvininkystės politikai (BŽP)**, kurios atlieka esminį vaidmenį skatinant konvergenciją, ekonomikos augimą ir apsirūpinimo maistu saugumą. Kita DFP taip pat turėtų būti **remiamas ES strateginio savarankiškumo didinimas ir toliau stiprinamas ES konkurencingumas**, su klimato kaita susijusi ir skaitmeninė pertvarka, saugumas ir gynyba, našumas ir inovacijos, taip pat užtikrinamas tvirtas visiškai integruotos bendrosios rinkos pagrindas. Ja taip pat turi būti **reaguojama į naujus iššūkius**, pavyzdžiui, saugumo riziką, pasaulinės prekybos sutrikimus, energetikos pertvarką ir saugumą, migraciją, atsižvelgiant į geopolitinę padėtį. Todėl Komisijos pasiūlyta DFP apimtis yra pagrindas aptarti, kaip veiksmingai patenkinti Sąjungos finansinius poreikius.

Komisijos pasiūlyme sanglaudos politika, BŽŪP ir BŽP yra vienintelės politikos sritys, kurioms realiaja verte skiriama mažiau lėšų nei anksčiau, nepaisant to, kad bendra naujosios DFP apimtis yra didesnė. Šių sričių politika labai padedama siekti pagrindinių ES tikslų, o Sutartimi grindžiami jų tikslai tebėra visiškai aktualūs. **Sanglaudos politika ir BŽŪP yra ES politikos sritys, kurias ES piliečiai mato geriausiai.**

Atsižvelgdami į tai, **raginame padidinti valstybių narių asignavimus pagal 1 išlaidų kategoriją Sutartimi grindžiamoms politikos sritims.**

Už šių asignavimų programavimą, ypač programavimo laikotarpio pradžioje ir atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, turėtų ir toliau būti visiškai atsakingos valstybės narės. Siūlomas valdymo mechanizmas neturi daryti poveikio valstybių narių programavimo prerogatyvoms. Nors pasidalijamojo valdymo priemonės gali būti grindžiamos siūloma orientacine sistema, rekomendacijos neturėtų būti automatiškai paverčiamos įsipareigojimais, nes tai prieštarautų pasidalijamojo valdymo principui ir vietos poreikiais grindžiamam požiūriui.

Siekiant užtikrinti veiksmingą ES lėšų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, naudojimą, ilgalaikėms investicijoms ir aukštai išlaidų kokybei remti **labai svarbu, kad įgyvendinimo sąlygos būtų realistiškos ir palankios**. Tam reikia **išlaikyti N+ 3 taisyklę** dėl įsipareigojimų panaikinimo, subalansuotus įsipareigojimų ir mokėjimų profilius, taip pat tinkamas **ES išankstinio finansavimo ir bendro finansavimo normas BŽŪP ir BŽP** priemonėms, **sanglaudos politikai, įskaitant Sanglaudos fondo** investicijas, ir **vidaus reikalų** fondams. Be to, sanglaudos politika neturėtų tapti sisteminga krizių valdymo priemone, kuri šiuo tikslu pakeistų kitas ES priemones, todėl siūlomas 10 % rezervas krizėms turėtų būti sumažintas; plane numatytas jau vykdomų priemonių perprogramavimas turėtų likti galimybe, kuria valstybės narės naudojasi savanoriškai, kartu užtikrinant galimybę naudotis krizių rezervu ir ES priemone. Be to, sanglaudos politikai turėtų būti skiriamas tinkamas ir užtikrintas finansavimas visų kategorijų regionams.

Pritariame tam, kad **2 išlaidų kategorijoje** daugiausia dėmesio būtų skiriama **konkurencingumui**. Kalbant apie **Europos konkurencingumo fondą (EKF), pripažįstame kompetencijos principo svarbą ir poreikį jį visapusiškai išnagrinėti visoje ES**. Todėl būtina užtikrinti veiksmingą ir įtraukią prieigą, kad būtų **sustiprintas bendras konkurencingumas visoje ES**. Siekiant padidinti dalyvavimą ir skatinti gebėjimų stiprinimą visoje ES, reikėtų nustatyti konkrečias priemones, kuriomis būtų gerinamos mažiau patyrusių subjektų galimybės dalyvauti konkurenciniuose kvietimuose teikti pasiūlymus, **ypatingą dėmesį skiriant MVĮ**, kurios yra ES ekonomikos pagrindas. Be to, **Europos infrastruktūros tinklų priemonei**, atsižvelgiant į jos indėlį į bendrosios rinkos svėrto poveikį ir ES atsparumo didinimą, taip pat turėtų būti užtikrintos **palankesnės įgyvendinimo sąlygos**, pavyzdžiui, 85 % ES bendro finansavimo norma valstybėms narėms, kurių BNP vienam gyventojui yra mažesnės už ES 27 vidurkį.

Sanglaudos draugų grupė yra pasirengusi aptarti pasiūlymus dėl **naujų nuosavų išteklių**, kurie veiksmingai sumažintų spaudimą valstybių narių biudžetams. Šios diskusijos turi būti susietos su bendromis derybomis dėl DFP. Visi nauji nuosavi ištekliai **turi būti tikri, teisingi, paprasti ir ne regresiniai**.

Būtina panaikinti lengvatas, susietas su BNP pagrįstais nuosavais ištekliais¹ – nėra politinio ar ekonominio pagrindo jas vėl įtraukti į ES biudžeto pajamų dalį. Negalima pamiršti bendrosios rinkos ir visos ES pridėtinės vertės, taip pat ES biudžeto šalutinio poveikio.

Kaip galimybės finansuoti investicijas ir Europos viešąsias gėrybes, būtinas ilgalaikiam strateginiam savarankiškumui, užtikrinant, kad DFP būtų galima veiksmingai reaguoti į kintančius Sąjungos iššūkius ir prioritetus, turėtų būti svarstoma **laipsniškesnė priemonė „Next Generation EU“ lėšų grąžinimo sistema ir naujas bendras skolinimasis paskoloms remti** (pvz., „Europos katalizatorius“).

Sanglaudos draugų grupė yra pasirengusi konstruktyviai prisidėti siekiant subalansuoto kompromiso, kuris būtų naudingas visai Europos Sąjungai. Mūsų bendras tikslas – pasiekti, kad biudžetas būtų šiuolaikiškas ir atitiktų skirtingus valstybių narių ir regionų poreikius.

¹ Pagal dabartinį Sprendimą dėl nuosavų išteklių, bendri metinės BNP pagrįstos įmokos sumažinimai taikomi iki 2027 m. pabaigos.